"Dansken",
et dansk-amerikansk Nyheds- og Oplysningsblad for det danske Folk i Amerika
udgivet af
DANISH LUTH. PUBL. HOUSE,
Blair, Nebr.

„Dansken" udgaar hver Tirsdag og Fredag
Pris pr. Aargang.
De Forenede Stater $1.50. Udlandet $2.00
Bladet betales i Forskud.
Bestilling, Betaling, Adresseforandring og andet angaaende Bladet adresseres:
DANISH LUTH. PUBL. HOUSE,
Blair, Nebr.

Redaktør: A. M. Andersen.
Alle Bidrag til „Dansken"s Indhold: Afhandlinger, Korrespondancer og Artikler af enhver Art, bedes adresseret:
A. M. Andersen, Blair, Nebr.

Entered at Blair Postoffice as second class matter.

Advertising rates made known upon application.

I Tilfælde af Uregelmæssigheder ved Modtagelsen bedes man klage til det stedlige Postvæsen. Skulde det ikke hjælpe, bedes man henvende sig til „Dansken"s Kontor.

Naar Læserne henvender sig til Folk, der averterer i Bladet, enten for at løbe hos dem eller for at faa Oplysning om det averterede, bedes De altid omtale, at De saa Avertissementet i dette Blad. Det vil være til gensidig Nytte.

Efter Nebraskas Primærvalg, der gav Roosevelt 16 flere Delegater til den republikanske National Konvention, skriver et af vore amerikanske Bytteblade: „Dersom Taft fremdeles mener, det er værd at „rende" for Præsident i November, saa synes der ikke at være nogen effektiv Maade at standse ham paa. Primærvalgene viser en Svaghed, naar der stemmes, som vil sikre Partinederlag, med mindre Demokraterne begaar en kolossal Bommert."

I Mandags læste Kongresmand Campbell fra Kansas Expræsident Roosevelt Teksten i Kongressen, saa det forslog. „Hvad er der i Vejen?" spurgte han. „„Det er Ærgerrighed, Tørst efter Magt af den største Politiker siden Julius Cæsar. Oberst Roosevelt har hele Cæsars, Cromwells og Napoleons Ærgerrighed uden nogen af disses Statsmandskløgt eller Dygtighed." — „Talk is cheap".

Mrs. Chapman Catt, Præsidenten for den internationale Kvindestemmeretsalliance, der i Vinter paa en Rundrejse bl. a. har besøgt det hellige Land, udtaler iflg. „Kristeligt Kvindeblad" bl. a. i et Brev:

„Hvad der er af virkelig Værdi, ser vi bedst af det Spørgsmaal, der bestandig møder den fremmede: Hvad vilde der være blevet af dette Folk, om der ikke havde været Mission og Missionærer." Hun priser særlig Lægemissionærerne og Medhjælperne paa Hospitalerne.

Med Hensyn til „Danmarks-Bygnings-Sagen" skriver det danske San Francisco-Blad „Bien" af 19. ds.: „Alle Vegne møder Komiteen Velvillie. Det var da heller ikke godt andet; for Komiteen har mange Vanskeligheder at overvinde, og den har et stort Arbejde for sig. Men Arbejdet falder let, naar Folket er med; og at Landsmænd er med, det har Komiteen paa mange Maader erfaret." — Vi benytter Anledningen til at minde om, at vi har Danmark-Bygnings Mærker til Salg.

Med et Par Ord vil vi henlede Opmærksomheden paa Hr. R. Boes Indlæg om Socialismen paa Side 2. Naar en Socialist skriver saglig og med Agtelse for Kristendommen, som Hr. Boe gør, saa er „Dansken"s Spalter til Tjeneste saa vel for ham som for andre, der skriver lignende. Maaske vi siden skal indlade os paa Drøftelse af selve „Systemet" og forsøge at besvare det Spørgsmaal „hvordan en Præst kan være enten Republikaner eller Demokrat". For Resten er der jo ogsaa Anledning for andre Præster til at besvare dette Spørgsmaal.

Den for „Dansken"s Læsere velkendte John Larsen, San Francisco, anmelder i „Bien" en Bog af Johan Skjoldborg „Udmarksfolkene". Vi skal her meddeles flgd. Mundsmag: „Skjoldborg er Kirkens afgjorte Modstander, og for at vise, at den er forældet og overflødig, møder han frem med det realistiske Virkelighedskrav. . . . I Digtningens Verden giver dette Krav sig Udslag i Sange — ikke om „Helte og Engle, men mere om Bønder, Bæster og Bængler." Over for Kirken stiller Kravet sig som Opposition til det Rituelle; „man tager det ikke saa nøje med den rette Tro og den rene Lære". En Mand kan godt være Fritænker og dog have det samme Sind som Jesus af Nazareth. Børnelærdommen er Overfladiskhed og Humbug. Bibelen er en Samling af Historie, der til Dels virker underholdende og til Dels fraastødende; den er ikke forskellig fra andre Bøger; Gud har ikke skabt Mennesket; men Gud er et Foster af Menneskets Indbildning." — Vi skal blot bemærke, at Bibelen dog er forskellig fra Skjoldborgs Bøger, og Gud er ihvert Fald ikke et Foster af hans Indbildning.

Aarsmødet.

Den 16. Aarsmøde for „Den forenede danske evang.-luth. Kirke i Amerika," staar snart for Døren. Og da vore Aarsmøder ifølge vor Forfatning indtager en Førsterangsplads, baade i vort kirkelige og vort missionerende Arbejde, er det af indgribende Betydning, at en saa omfattende og talrig — Menigheds- Repræsentation er til Stede, som det er muligt.

Hvad vore Menighedsmøder betyder for de lokale Menigheder, naar Herrens Aand og Ord da ellers faa Lov til at beherske dem, det betyder vore Aarsmøder for os som Samfund.

Paa vore Menighedsmøder drøfter vi de Opgaver, der ligger for den enkelte Menighed at løse, og hvad der i det hele taget kan tjene til Menighedens Tarv og Bedste.

At det er af stor Betydning, at Menighedsmedlemmerne giver Møde, det behøver vist ingen nærmere Forklaring. Det belærer den fælles Erfaring os om. Det selvsamme gælder vor Kirkes Aarsmøde.

Om det er den bedste Forfatning, vi for nærværende har i vor Kirke, for at faa en saa omfattende repræsentativ og moden Forsamling, som muligt, det er for Øjeblikket ikke Spørgsmaalet, saalænge som vi har den Forfatning. Hovedsagen er, at vi gør Brug af den, til vi faar en bedre, om der ellers er en bedre. Meningerne om den Sag er jo delte iblandt os; men de modnes nok med Tiden, saa vi ogsaa i dette Stykke rammer det, der tjener Herrens Sag bedst blandt os.

Det hvorom alt drejer sig i den her omhandlede Sag, det er, at Aarsmødet i Kenmare, Nord Dakota, kan blive saa godt repræsenteret som muligt baade af Præster og Menigheder, for at vi i Fællesskab og Broderskab kan drøfte de mange dejlige Opgaver, Herren har lagt hen til „Den forenede dansk evang.-luth. Kirke i Amerika."

Som man vil se i Bekendtgørelsen af det 16. Aarsmøde, er der vigtige Forslag til Overvejelse og Afgørelse. Til Forstaaelse blot nogle Bemærkninger om Forslagene.

Først Forslaget om Luther College. Denne Skoles Historie forudsætter vi, er kendt af de fleste iblandt os. Luther College blev bygget i Kraft af Samfundets Tilskyndelse og væsentlig af Samfundsvenner. Dets Mellemhistorie skal jeg ikke her berøre.

Luther College ejes og ledes nu af den forenede danske Kirke; men i de tre Aar, Samfundet har haft Kontrol af Skolen, trods dette, at Skolegerningen har været ledet med stor Dygtighed og gjort ikke ringe Fremgang og vundet Anerkendelse — har Gerningen dog hvert Aar medført en betydelig Underbalance.

Denne Sag har derfor været under nøje Overvejelse af Kirkeraadet i Forbindelse med det raadgivende Board i Racine (Præsterne) og Prof John A. Larsen, og Resultatet af den hele Drøftelse er da Forslaget, som er anført i Bekendtgørelsen.

Det er en Selvfølge, at Prof. Larsen er rede til at gaa ind paa Forslaget.

Udgifterne vil da reduceres fra $2600 til$600. Prof. Larsen ser i Luther Colleges Gerning en betydelig Mission for vor Kirke og har Hjerte til at bringe Offer for den Sag.

Vi mener derfor, at Forslaget bringer den allerbedste Løsning af den Sag for Øjeblikket.

Dernæst Forslaget om Trinitatis Seminar og Dana College. Dette Forslag indeholder to Ting: En særlig Henvendelse til hver enkelt Menighed i Samfundet om en bestemt Sum til Samfundets Skolekasse og saa Ansættelser af en Økonom ved Skolen.

Som man vil se, er begge Forslag — baade Henvendelse til Menighederne og Ansættelser af en Økonom — Reformforslag. Skoledirektionen maa vide, hvor meget af Midler der staar til dens Raadighed om Aaret. At være stillet overfor bestemte Krav med ubestemte Indtægter, det er en forkert Husholdningsmaade. Lad os lukke Øjnene op og se, at den Fremgangsmaade dur ikke. Det er den Maade, der hvert Aar har medført en betydelig Gæld.

Forslagets Kærne gaar altsaa ud paa dette, at hver enkelt Menighed opfordres til at love en bestemt Sum aarlig til Samfundets Skolekasse. Der maa naturligvis fastsættes en bestemt Dato for Indberetning om den Sag.

En saadan Fremgangsmaade vil føre til Klarhed over Indtægterne fra Samfundets Side. Skolen kan selv give Oplysning fra dens Side, om Indtægterne for Aaret, der svandt, og hvad den muligvis kan vente for Aaret, der kommer.

Direktionen har da en nogenlunde solid Basis at handle paa og er saaledes i Stand til at planlægge uden Underskud.

Kommer saa hertil, at Samfundet ansætter en dygtig Økonom, der i alle Maader forstaar sig paa Husholdning, da tro vi, at meget er vundet i Forhold til den financielle Side ved denne Sag.

Derfor fremkommer Forslaget.

Saa er der endelig Forslaget fra Østen. Det gaar ud paa, at Samfundets Formand bruger al sin Tid i Samfundets Tjeneste.

Ja, i Teorien er det, som saa mange andre Teorier, ypperligt; men praktisk set er det ugennemførligt. Det skulde da være, om vi havde en anden Paulus iblandt os, det vil sige en Mand, der ser omtrent saadan ud: En ældre ugift Mand — med malmindeligt godt Helbred — aldeles uvartisk — med en Sindighedens Aand — en alsidig Livserfaring — med et ydmygt Hjerte, der agter sine Medarbejdere for Kristi Skyld — med et varmt Hjerte, der brænder for Sjælens Frelse og Herrens Ord. Han maa ogsaa have en god Portion Taalmodighed, der kan udholde de daglige Overløb fra alle Menigheder og en inderlig Omsorg for alle Samfunds-Virksomheder.

Har vi en saadan Mand? Ja, da lad os vælge ham nu til det kommende Aarsmøde.

En levende Ansvarsfølelse af os enkeltvis, Præster og Menigheder, er ellers — i alt en fortræffelig Medicin.

Ved Siden af disse særlige Sager, som her er antydet, staar fremdeles paa Dagsordenen: Missionen blandt Landsmænd i Amerika, vor Hedningemission og Litteraturmission m. m., samt to Emner til Drøftelse, nemlig: „Hedningemissionens Betydning i vor Kirkes Arbejde" og „Missionsfindet".

Med alt dette for Øje, vil jeg gerne sige til Samfundsvenner, der maaske sidder saadan i det: Vi har ikke Raad til i Aar at rejse den lange Vej til Aarsmøde. Kære Venner! Har I Raad til at blive hjemme? Hvad med de aandelige Værdier? Vejer de ikke meget mere end en halv snes Dollars? Præsternes Rejse bliver næppe mere i Aar end ellers. Om den Sag vil vor Sekretær give Oplysning.

Maa saa — Helligaanden rigtig faa Magt over vore Hjerter og i alt være vor store Leder og Fører, saa skal Aarsmødet blive rigt velsignet, og Strømme af Velsignelse flyde ud over vore Menigheder og Samfundsvirksomheder. Amen.

I broderlig Ærbødighed.

G. B. Christiansen.

Nedsættelse til Aarsmødet.

Efter at Past. J. J. Kildsig har korresponderet med „General Passenger Agent for „Soo Line" og Nelson Lawsen, Immigration Agent" har vi faaet Svar som følger:

April 11, 1912.

Dear Sir:—

I have just returned from an extended trip to the Pacific Coast, and in talking over with Mr. Callaway, our general passenger Agent, the question of fares for Convention at Kenmare, N. D., I find that no special fares are being authorized for such occasions, and it is my opinion that it would not be possible to get a special rate that would be as favorable as the round trip HOMESEEKERS' FARE.

Homeseekers' fares are authorized from all territory, St. Paul and east and south on June 4th and 18th on the basis of fare and one-half for the round trip. If the dates of Convention could be changed so that homeseekers' tickets could be used all the delegates—except ordained ministers—could obtain a much lower rate than any „Convention Fare" that is being made in western Passenger Association territory.

For clergymen half fare permits are issued, which will be good for single fare for the round trip from St. Paul or Minneapolis to Kenmare, the charge for such permits being 25 cents each.

Homeseekers' fares have a return limit of 25 days, which will give them ample time to attend the Convention and look over the country afterwards.

In view of the saving to the delegates who cannot obtain half fare permits, would it not be advisable to change dates of meeting to one week earlier or one week later than has now been set.

Please furnish me with list of the ordained ministers who are entitled to half fare permit in accordance with the provisions of the attached half fare blank.

It will not be necessary to have application blanks filled out and certified to by Railway agents of their home towns, as I will turn over to Mr. Callaway the list which you send me, and which will be sufficient authority for him to issue half fare permits.

Yours truly,
Nelson Lawson,
Immigration Agent.

Aarsmødet var bestemt til en Uge tidligere; men er nu sat til 20.—25 Juni for at faa „Homesøkers Fare".

A. S. Nielsen, Sek.

Blomstersproget

(Af P. V. A.)

Ved Udtrykket Blomstersprog kan tænkes paa to forskellige Ting. Man siger om en veltalende Mand, at han fører Blomstersprog. Men hvad her menes og skal handles om er den sindbilledlige, eller symbolske Betydning, der Tid efter anden, stundom ved mærkelige Hændelser, er bleven tillagt Blomsterne. Hvert Land, hver Nation kan have sin egen særlige, med dens Historie sammenknyttede Blomsterfymbolisme, der da i Tidens Løb er bleven udviklet og fuldkommengjort, saa der stundom har dannet sig en hel omstændelig Kultus om samme.

Blomstersproget antages af Forskere at have været anvendt selv blandt de tidligste Folkefærd. Men da kun meget ufuldkomne Nedtegnelser haves fra den før-græske Civilisation, er det navnlig med den som Udgangspunkt og siden nedefter i Tiden, man kan efterspore Blomsternes Part i Folkenes Kultur. Denne førtes hos Grækerne til høj Udvikling. De forskellige Blomster- og Plantearter blev ved deres Kulør eller øvrige Egenskaber symbolske Typer paa tilsvarende Ideer og Begreber i Livet, som det dengang formede sig. Endnu skal mange ældgamle blomsterlige Sædvaner kunne spores hist og her paa Hellas' Øer. Ynglingen hængte Blomsterlænker og Krandse over Døren til sin Piges Hus. Var nogen syg i en Bolig, tilkendegav man dette ved at ophænge Bukketorn og Laurbærgrene uden for Huset, medens efter Døden forskellige Planter og Blomster arrangeredes om og paa Liget. Ved de offentlige Lege lønnedes den vindende altid med et Blomsteremblem. Sejrherren ved de saakaldte olympiske Lege modtog en Krans af vild Oliven. Ved de pythiske Lege, der hvert fjerde Aar afholdtes i Delfi til Apollos' Ære, vandt den sejrende en Laurbærkrone. Ved offentlige Fester kronede og smykkede de unge sig paa forskellig Maade med forskellige Blomster, ligesaa Præsterne under de religiøse Ceremonier, samt ogsaa Gæsterne ved Drikkelag. Ved særlige Glædesfester hang man Guirlander fra Byens Porte og fra Statuerne paa de offentlige Pladser. Athen kaldtes isl. Vedtægt „Violkronens By", idet Violen var Nationalemblem.

Romerne var ikke bagefter i Florigrafien. Den romerskeSoldat kendte ingen højere Ære end at modtage Borgernes Æreskrans af Egeløv. Aar 173 før Kr. oprettedes en særlig Blomsterfest, kaldet Floralia, der hvert Foraar begyndte d. 28. Apr. og fejredes i fem Dage. — I det borgerlige Liv brugtes forøvrigt ved mangehaande Lejligheder Blomsterdekorationer i Lighed med græsk Sæd.

Som noget almengyldigt kan her nævnes, at Egekransen er det fædrelandske Æresemblem. Laurbærkronen er Digterens Løn. Myrtekransen er Skønheds og Renheds Symbol og bruges som bekendt mange Steder som Smykke for den unge Pige, naar hun staar Brud. Olivengrenen er Tegnet, Symbolet paa Fred. Vintergrønt derimod er Drikkegudens (eller skal vi hellere sige Afgudens!) Emblem.

Rosen er overalt og gennem lange Tider anset som Blomsternes Dronning. Den røde og hvide Rose har spillet en Rolle og haft sin Betydning baade i Krig og Kærlighed. Man tænke saaledes paa den grusomme „Rosernes Krig" i England mellem de adelige Huse York og Lankaster, der sloges med Næb og Klør om Besiddelsen af Englands Krone og Trone. Kuriøst nok havde begge Kulører deres Oprindelse i samme Familie. Da Johan af Gaunt blev gift med Prinsesse Blanche af Lankaster antog han den røde Rose som Emblem, medens hans yngre Broder, Edmund Langley, Hertug af York, tog den hvide Rose, der saa gik i Arv til hans Efterkommere. Først da Henrik den Syvende af Lankaster blev gift med Elisabeth af York, fik Borgerkrigen Ende, og begge Roser forenedes nu til een, den saakaldt „Tudorrose", der er bleven Nationalblomst der i Landet.

Den hellige Skrifts Bøger nævner som bekendt ofte Blomsterne i Lignelser og Billeder. — Fordum havde man i Kina et fuldstændigt Blomsteralfabet. Ogsaa hos dette fære Lands fære Børn gøres rig og mangfoldig Brug af skønne Blomster. Ældgamle ægyptiske og asyriske Monumenter viser Blomster som Bogstavtegn, hvis Mening dog ingen med Sikkerhed kender. Der indtog den hellige Lillie, Lotusblomsten, en vigtig Plads. Den var Guderne helliget og ophøjedes til Nationalemblem. Guden Osiris fremstilles med Lotuskrands paa Hovedet. Ogsaa i Indien var og er denne Blomst holdt hellig. I dens Skød fødtes Brama, hedder det, og Hinduernes Amor benytter Lotusblomsten som Agekarm. I Persien holder man en aarlig Højtid, kaldet „Rosenfesten". Mange tropiske Landes Sprog og Litteratur er rigt forsynet med blomsterlige Udtryk. I Japan holdes Lotusblomsten som Renhedens Emblem. Een af deres Guder afbildes hvilende paa Lotusblade. De giver ofte deres Børn Navn efter skønne Blomster. „Guldblomsten", eller Krysantemen, er deres nationale Emblem, og de kalder gerne deres Land Krysantemuslandet, ligesom de ogsaa aarlig fejrer en Fest for denne Blomsterart. Krysantemen findes gengivet paa deres Flag og Bannere og bruges tillige som Symbol i Rigets Segl. Deres Silke bærer denne Blomsts Stempel, og gennem Aarhundreder har deres fineste Porcellæn været dekoreret med Krysantemen.

Granatæblet er anbragt paa det spanske Vaaben, medens det berømte Lilieblad — fleur-de-lis — i mange Aar prydede Frankrigs Kongeslag. I det 12. Aarhundrede benyttede i Italien under indenlandske Stridigheder Gylferne en rød Lillie som Aftegn, medens Gibellinerne bar den hvide Lillie.

I Tyskland holdes Kornblomsten (die Kaiserblume) højt i Ære. Dette hænger sammen med, at Dronning Louise, den nuværende Kejsers Oldemoder, under Napoleons Huseren i Berlin flygtede uden for Byen med sine Børn, og da de jamrede sig af Hunger og Kulde, flettede hun Kranse til dem af Kornblomster, at de maatte glemme deres Nød. Den ene af de Drenge var altsaa Wilhelm den Første.

Men det er ikke blot Blomster, der ved deres blide Ynde vinder Menneskers Kærlighed, som kommer til Ære. I Skotland er nemlig Tidslen sat i Høisædet. Og det kom sig saaledes: Omkring Aar 1010 havde Danskerne faaet et godt Øje til Skotland, saa godt, at de gad indtage Landet. Der var navnlig een befæstet Borg, der saa at sige dannede Nøglen til Landets Erobring. En bestemt Nat skulde da denneFæstning tages med Storm. Lidt over Midnat nærmede de sig forsigtigt Borgen, og da de jo maatte svømme over Slotsgraven først, tog de Støvlerne af for bedre at kunne slippe over. Men om Forladelse — i Stedet for Vand indeholde Graven Tidsler, der som bekendt ikke rimer samme med bare Fødder: de Danske brød ud i et stort Smertensraab, der kaldte Borgens Besætning paa Benene, og Skotland var reddet. Af Taknemmelighed ophøjede da Kong Malcoln Tidslen til Landets Emblem med dette megetsigende Motto: „Nemo me impune lacessit" — ingen saarer mig ustraffet.

(Fortsættes paa Side 8.)

Foraarsspøg.

Nu kommer Vaaren dragende
paa Tøvindøgnsstormen jagende,
saa Skovens Kvisse knagende
og Fjens Broer bragende
og Sneen selv saa klagende
maa synge i dens Kor!

Nu kommer Vaaren ringende
i begge Hænder svingende
kulørte Klokker klingende
med Toner saa bevingende,
Og Livets Budskab bringende
til vintermørke Nord!

Ja, Vintrens Magt er vigende;
men stedse opad stigende
er Vaarens Haab, det higende,
det sind- og sjælsberigende
mod Mørkets Magter krigende
med frit og frejdigt Mod.

Og nu er alt det bindende
om Mulm og Mørke mindende
for Solens Straaler svindende;
thi Vaaren er den vindende,
dens lyse Øje skinnende —
Alt lægges for dens Fod!

Nu kommer Vaaren krævende
sin Ret, som før var svævende;
og op mod Himlen hævende
sit Blik lidt bly og bævende
den, Blomstertæppet vævende,
gaar ud i Skov og Vang!

Og alt det tavse, tyngende
til Vinterkulden klyngende
gaar bort paa Toner gyngende
fra Fugleskaren, syngende
paa Livets altforyngende
og sejrersstærke Sang!

Povl Holmstrup.
„Bien".

Det sekstende Aarsmøde
for
„Den forenede danske ev.-luth. Kirke i Amerika"

afholdes, om Gud vil, i Trinitatis Menighed, Kenmare, North Dakota, fra Torsdag den 20. Juni til Tirs-